kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
sandra.lennander@regeringskansliet.se
daniel.friberg@regeringskansliet.se

Vår referens/dnr: 2026-150

Er referens/dnr: KN2026/01494

2026-10-26

Remissyttrande gällande promemorian Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor

Svenskt Näringsliv välkomnar ambitionen att modernisera energiplaneringen och att stärka förutsättningarna för en trygg, konkurrenskraftig och leveranssäker energiförsörjning. För att förslagen ska få avsedd effekt vill Svenskt Näringsliv särskilt lyfta tre prioriterade frågor. För det första måste energiplaneringen bli ett verktyg för investeringar, där företagens faktiska behov av el, effekt, nätanslutning och mark tydligt vägleder den kommunala planeringen. För det andra behöver information om nätkapacitet bli mer transparent och processen för nätanslutning bli effektivare, genom jämförbar kapacitetsinformation, bättre samordning och effektivare nätutnyttjande. För det tredje måste regelverket vara proportionerligt och konkurrensneutralt, så att det inte skapar onödiga processer, dubbla analyser eller begränsar konkurrensen i offentlig upphandling.

Svenskt Näringsliv tillstyrker huvudinriktningen i promemorian, men anser att flera förslag behöver förtydligas för att regelverket ska bidra till investeringar och effektiv resursanvändning utan att öka företagens administrativa börda eller skapa nya hinder i etableringsprocesser.

Energiplanering i kommuner och regioner

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslagen om ett nytt regelverk för kommunal och regional energiplanering. Det är välkommet att energiplaneringen tydligare ska omfatta produktion, distribution, lagring och användning av energi och effekt samt fungera som underlag för fysisk planering och nätutvecklingsplaner.

Energiplaneringen får inte bli ett ytterligare steg i processen som fördröjer investeringar. Tillstyrkandet förutsätter att energiplanerna får ett tydligt etablerings- och genomförandeperspektiv. Kommunerna bör särskilt redovisa kapacitetsbrister, behov av mark för energiinfrastruktur och möjliga anslutningspunkter. Planerna bör också bygga på tidig och återkommande dialog med näringslivet om företagens investeringar, elektrifiering, effektbehov och behov av nätanslutning.

Energiplanerna bör dessutom bidra till samordning mellan nätutbyggnad, fysisk planering, miljöprövning, nätkoncessioner, transporter och annan nödvändig infrastruktur. Stora investeringar påverkas ofta av flera processer samtidigt. Tydliga avvägningar och gemensam framförhållning behövs för att undvika parallella processer som var för sig skapar förseningar.

Svenskt Näringsliv tillstyrker även förslagen om aktualitetsprövning, publicering och inlämning av energiplaner i avsnitt 4.4. Enligt förslaget ska varje kommun vid varje ny mandatperiod utvärdera om kommunens energiplan fortfarande är aktuell och publicera den aktuella planen på kommunens webbplats. Kommuner med fler än 45 000 invånare ska därutöver lämna in den aktuella energiplanen till Energimyndigheten senast den 1 januari 2028 och därefter varje gång planen uppdateras. Offentliga, aktuella och jämförbara energiplaner stärker förutsebarheten och ökar transparensen för företag och investerare. Regeringen bör dock säkerställa att informationen tillgängliggörs i ett digitalt och lättanvänt format.

En sådan ordning bör kompletteras med en nationell, digital kapacitetskarta som sammanställer nätföretagens information. Uppgifterna bör bygga på harmoniserade metoder, begrepp och format och omfatta möjligheter att ansluta både ny elanvändning och ny elproduktion. Kapacitetsinformationen bör också synliggöra potentialen i villkorade anslutningsavtal och lokala flexibilitetslösningar.[1]

Svenskt Näringsliv anser att kommuner och regioner i sina långsiktiga planer (avsnitt 4.5) bör redovisa åtgärder som avser en effektiv användning av energi och en effektiv användning av effekt i linje med förslaget i avsnitt 4.2.

Förslaget om kommunens kontakter med berörda aktörer (avsnitt 4.6); stora energianvändare, planerade energianvändare, elproducenter, elnätsbolag och energilageraktörer, tillstyrks. Detta är en central del av en framåtblickande energiplanering. Kontakterna bör vara reella och ske i tillräckligt god tid för att företagens planer ska kunna påverka kommunens arbete med markanvändning, detaljplanering och energiinfrastruktur. Dock bör begreppet ”stor mängd” energi eller effekt preciseras i föreskrifter. Kommunen ska endast kunna begära de uppgifter som är nödvändiga för energiplaneringen och företagens affärs- och driftkänsliga uppgifter måste hanteras med ett starkt sekretesskydd.

Förslaget i avsnitt 4.8 om att kommuner ska kunna förelägga uppgiftsskyldiga företag att lämna uppgifter, med vite, bör justeras. Föreläggande med vite ska vara en sista utväg efter dialog och efter att kommunen preciserat vilka uppgifter som behövs och varför. Energiplaneringen bör vidare stödja en prognosbaserad nätutbyggnad. Nätinvesteringar behöver kunna ske utifrån väl underbyggda bedömningar av kommande efterfrågan och systembehov, snarare än först efter att enskilda investerare har fattat slutligt investeringsbeslut. När kapacitet är begränsad bör nätplanering och kapacitetsfördelning kunna beakta systemnytta, exempelvis bidrag till lokal eller regional effektbalans, flexibilitet, energilagring, ny elproduktion och försörjningsberedskap.

Energieffektivitet först

Svenskt Näringsliv tillstyrker ambitionen i avsnitt 5, men anser att genomförandet behöver förtydligas så att det följer artikel 3 i energieffektivitetsdirektivet.

---

[1] Svenskt Näringsliv. Inspel – information om tillgänglig kapacitet. (2026-10-06)

I avsnitt 5.1 kopplas kravet på energieffektivitetsbedömningar till planer och investeringar över 100 miljoner euro, respektive 175 miljoner euro för transportinfrastruktur. Direktivet anger däremot separat att energieffektivitetslösningar ska bedömas vid planerings-, policy- och större investeringsbeslut. Regeringen bör därför tydliggöra att relevanta planeringsbeslut inte faller utanför bara för att de inte är kopplade till en investering över beloppsgränsen.

I avsnitt 5.2 föreslås att Energimyndigheten ska främja att energieffektivitetslösningar beaktas vid policybeslut. Direktivet kräver att medlemsstaterna *säkerställer* att sådana lösningar *bedöms*. Uppdraget bör därför utformas så att det leder till en faktisk bedömning, inte enbart ett främjande. Det bör också klargöras varför policybeslut föreslås begränsas till nationell nivå.

Bedömningen ska innebära en analys av relevanta och kostnadseffektiva alternativ – inte ett krav på att alltid välja det alternativ som har lägst energianvändning. Systemnytta, leveranssäkerhet, nätkapacitet, kostnader, genomförandetid och konkurrenskraft måste vägas in. Reglerna bör samtidigt utformas så att dubbla analyser och onödiga förseningar undviks.

Offentlig upphandling och energitjänster

Svenskt Näringsliv tillstyrker delvis förslagen om energieffektivitet i offentlig upphandling. Offentlig sektor bör kunna bidra till ökad energieffektivitet och det är rimligt att reglerna knyts till EU:s tröskelvärden. Det begränsar den administrativa bördan och minskar risken för att små upphandlingar belastas med oproportionerliga krav.

Samtidigt förutsätter tillstyrkandet att kommande föreskrifter är teknikneutrala, tydliga och möjliga att verifiera. Krav ska utformas så att små och medelstora företag kan delta i konkurrensen och så att de inte snävar in marknaden till ett fåtal leverantörer. Vid tillämpningen av principen om energieffektivitet först i upphandling bör upphandlande myndigheter kunna använda standardiserade mallar, ramavtal och befintliga analyser, i stället för att behöva göra omfattande nya utredningar i varje enskilt fall.

Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget i avsnitt 6.3 att slopa undantagen från kraven på energieffektivitetsprestanda med hänsyn till kostnadseffektivitet, ekonomisk genomförbarhet, hållbarhet i vidare bemärkelse och tillräcklig konkurrens. Att enbart behålla undantaget för teknisk genomförbarhet riskerar att leda till högre kostnader, färre anbud och krav som inte är förenliga med den aktuella marknadens förutsättningar.

Regeringen bör i den fortsatta beredningen säkerställa att proportionalitet, livscykelkostnader och faktisk konkurrens kan beaktas i tillämpningen. Om det bedöms saknas utrymme för vidare uttryckliga undantag i direktivet, måste detta hanteras genom tydlig vägledning om teknisk genomförbarhet, utformning av krav och marknadsdialog, så att genomförandet inte blir mer långtgående än vad EU-rätten kräver.

Svenskt Näringsliv tillstyrker vidare förslaget om att upphandlande myndigheter och enheter ska bedöma möjligheten att använda avtal om energiprestanda vid tjänstekontrakt med betydande energianvändning. Sådana avtal kan stärka marknaden för energitjänster. Det behövs dock praktisk vägledning om mätning, verifiering och riskfördelning för att fler leverantörer ska kunna konkurrera på fungerande villkor.

Ikraftträdande
Svenskt Näringsliv tillstyrker i huvudsak förslaget om ikraftträdande och övergångsregler. Det är viktigt att påbörjade upphandlingar och befintliga ramavtal inte påverkas retroaktivt. Regeringen bör säkerställa att föreskrifter, vägledning och mallar finns tillgängliga i god tid före ikraftträdandet.

Avslutande synpunkter
Promemorian innehåller flera välmotiverade förslag som kan stärka Sveriges förmåga att möta växande behov av energi och effekt. Rätt utformad kan energiplaneringen bli ett verktyg för snabbare etableringar, bättre nätutbyggnad och ökad försörjningstrygghet.

Det fortsatta arbetet bör särskilt säkerställa att energiplaneringen möjliggör investeringar, att nätkapaciteten blir mer transparent och användbar samt att nya krav utformas proportionerligt och konkurrensneutralt.

Svenskt Näringsliv tillstyrker därför promemorians huvudinriktning, med de villkor, reservationer och ändringsförslag som anges ovan. Särskilt viktigt är att förslaget om slopade undantag i offentlig upphandling omarbetas, så att energieffektivitet kan förenas med kostnadseffektivitet, konkurrens och ett starkt näringsliv i Sverige.

Michelle Tun von Gyllenpalm
Expert Energipolicy